BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ, ŽEMĖS NAUDOJIMAS IR MIŠKININKYSTĖ

Šioje faktų suvestinėje paaiškinama, ką ES daro, kad apsaugotų ir atkurtų biologinę įvairovę, ekosistemas, dirvožemį ir miškus. Joje pristatomos atskiros biologinės įvairovės, miškų ir dirvožemio strategijos ir pagrindiniai tarptautiniai susitarimai, kuriais grindžiama ES politika šioje srityje. Toliau apžvelgiami pagrindiniai teisės aktai dėl biologinės įvairovės, laukinės gamtos naudojimo, invazinių svetimų rūšių, naudos pasidalijimo, žemės naudojimo ir miškininkystės. Joje taip pat išsamiai išdėstoma, kaip iš ES biudžeto finansuojami biologinės įvairovės projektai.

TEISINIS PAGRINDAS

— Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 3 straipsnyje nustatyta, kad ES turi išimtinę kompetenciją jūrų biologinių išteklių išsaugojimo pagal bendrą žuvininkystės politiką srityje;

— SESV 11 straipsnyje reikalaujama, kad nustatant ir įgyvendinant ES tikslus ir politiką būtų atsižvelgiama į aplinkos apsaugą;

— SESV 191 ir 192 straipsniuose apibrėžiami ES aplinkos politikos tikslai ir jiems pasiekti taikomos sprendimų priėmimo procedūros;

— SESV 193 straipsnyje nurodoma, kad valstybės narės gali nustatyti griežtesnę aplinkos apsaugą, jei ji atitinka Sutartis.

ES BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS, ŽEMĖS NAUDOJIMO IR MIŠKININKYSTĖS POLITIKOS TIKSLAI

A. ES biologinės įvairovės ir žemės naudojimo strategijos

2019 m. gruodžio 11 d. Komisija pristatė Europos žaliąjį kursą – plataus užmojo priemonių rinkinį, kurio tikslas – sudaryti tokias sąlygas, kad ES ne vėliau kaip 2050 m. pasiektų anglies dioksido poveikio neutralumą. Europos žaliąjį kursą papildė trys biologinės įvairovės, miškų ir dirvožemio strategijos.

— 2030 m. biologinės įvairovės strategija (paskelbta 2020 m. gegužės 20 d.) siekiama, kad iki 2030 m. biologinė įvairovė pradėtų atsigauti, šalinant penkis pagrindinius biologinės įvairovės nykimo veiksnius (žemės ir jūros naudojimo pokyčius, pereikvojimą, klimato kaitą, taršą ir invazines svetimas rūšis).

— 2030 m. miškų strategija (paskelbta 2021 m. liepos 16 d.) siekiama, kad Europos miškai prisitaikytų prie naujų klimato kaitos nulemtų sąlygų, ekstremalių oro sąlygų ir kad būtų prisitaikyta prie klimato kaitos lemiamo didelio netikrumo. Tai leis miškams toliau vykdyti savo socialines ir ekonomines funkcijas, palaikyti ekosistemas ir prisidėti prie CO_2 šalinimo iš atmosferos. Be to, į strategiją įtrauktos priemonės, kuriomis remiamos vertės grandinės, nesusijusios su miškų naikinimu.

— 2030 m. dirvožemio strategijoje (paskelbtoje 2021 m. lapkričio 17 d.) daugiausia dėmesio skiriama tam, kad būtų pasinaudota įvairia geros būklės dirvožemio teikiama nauda, įskaitant tvarią maisto gamybą, biologinę įvairovę ir atsparumą klimato kaitai.

Minėtuose dokumentuose, be kita ko, nustatyti šie tikslai:

— kad teisinė apsauga būtų taikoma ne mažiau kaip 30 proc. ES sausumos teritorijos ir 30 proc. ES jūrų teritorijos iki 2030 m.;

— kad buveinių ar rūšių apsaugos būklė neblogėtų, ir kad iki 2030 m. ne mažiau kaip 30 proc. rūšių apsaugos būklė taptų gera arba bent jau kad matytųsi jos pagerėjimo požymių;

— kad iki 2027 m. visų paviršinių vandenų būklė taptų gera, o visų požeminių vandenų labai gera;

— kad iki 2050 m. natūralios žemės plotai nebebūtų verčiami dirbtinai naudojamomis teritorijomis („bendro užimtos žemės ploto nedidinimas“);

— kad iki 2030 m. būtų papildomai pasodinta 3 mlrd. medžių.

2023 m. sausio mėn. šios trys strategijos buvo papildytos Komisijos komunikatu „ES iniciatyvos dėl apdulkintojų persvarstymas. Naujas apdulkintojų politikos kursas“. Jis yra paremtas 2018 m. ES iniciatyvoje dėl apdulkintojų ir jame nustatyti 2030 m. tikslai ir su jais susiję veiksmai atsižvelgiant į tris prioritetus: 1) gerinti apdulkintojų išsaugojimą ir šalinti jų nykimo priežastis; 2) gilinti žinias; 3) įtraukti visuomenę ir skatinti strateginį planavimą bei bendradarbiavimą.

B. ES tarptautiniai įsipareigojimai biologinės įvairovės apsaugos srityje

Keliomis tarptautinėmis sutartimis siekiama išsaugoti biologinę įvairovę ir buveines ir kovoti su miškų naikinimu. ES ratifikavo toliau nurodytas tarptautines konvencijas, ir imdamasi veiksmų šiais klausimais jomis vadovaujasi:

— 1973 m. Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (CITES);

— 1992 m. JT klimato kaitos konvencija;

— 1992 m. JT Biologinės įvairovės konvencija;

— 2015 m. Paryžiaus susitarimas;

— 2022 m. Kunmingo ir Monrealio pasaulio biologinės įvairovės strategija;

— 2023 m. JT Susitarimas dėl jūrų biologinės įvairovės išsaugojimo ir tausaus naudojimo nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose (BBNJ susitarimas).

ES taip pat yra kelių specifiškesnių tarptautinių ir regioninių konvencijų šalis, visų pirma:

— 1971 m. Ramsaro konvencijos dėl tarptautinės reikšmės šlapžemių, ypač vandens paukščių buveinių;

— 1974 m. Helsinkio konvencijos dėl Baltijos jūros baseino jūrinės aplinkos apsaugos;

— 1976 m. Barselonos Vidužemio jūros aplinkos ir pakrančių zonos apsaugos konvencijos;

— 1979 m. Bonos migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencijos;

— 1981 m. Berno Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencijos;

— 1991 m. Konvencijos dėl Alpių apsaugos (1991 m.).

ES POLITIKOS BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS, ŽEMĖS NAUDOJIMO IR MIŠKININKYSTĖS SRITYSE PASIEKIMAI

A. Biologinės įvairovės ir buveinių išsaugojimas ir atkūrimas

Buveinių direktyva (Direktyva 92/43/EEB) ir Paukščių direktyva (Direktyva 2009/147/EB) yra ES biologinės įvairovės išsaugojimo politikos kertiniai akmenys. Jomis sukurtas saugomų teritorijų tinklas „Natura 2000“ ir valstybėms narėms suteikta atsakomybė išlaikyti ir atkurti jose esančias buveines ir (arba) rūšis. Tinklas „Natura 2000“, kurio bendras plotas siekia 1 295 000 km^2 ir kuriame yra daugiau kaip 27 000 teritorijų, yra didžiausias jungtinis saugomų teritorijų tinklas pasaulyje.

Jūrų biologinės įvairovės apsaugai taikoma Jūrų strategijos pagrindų direktyva (Direktyva 2008/56/EB), kurioje reikalaujama, kad valstybės narės iki 2020 m. užtikrintų gerą ES jūrų vandenų būklę ir apsaugotų išteklių bazę, nuo kurios priklauso su jūra susijusi ekonominė ir socialinė veikla. Be to, 2025 m. Komisija paskelbė pasiūlymą dėl jūrų biologinės įvairovės išsaugojimo ir tausaus jos naudojimo nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose. Pasiūlymu siekiama geriau apsaugoti jūrų biologinę įvairovę atvirojoje jūroje, o tai yra vienas iš ES įsipareigojimų pagal 2023 m. JT BBNJ susitarimą.

Vandens pagrindų direktyva (Direktyva 2000/60/EB) siekiama užtikrinti, kad gėlo vandens telkiniai taptų sveiki, reglamentuojant teršalus ir reikalaujant, kad valstybės narės neleistų vandens telkinių būklei blogėti arba (prireikus) atkurtų tokią vandens telkinių būklę, kuri būtų tinkama tiek laukinių gyvūnų, tiek žmonių poreikiams tenkinti. 2022 m. Komisija pasiūlė iš dalies pakeisti šią direktyvą, kad būtų nustatyti griežtesni standartai, be kita ko, dėl ūmaus toksiškumo ir patvarių cheminių medžiagų.

Įgyvendindami 2030 m. ES biologinės įvairovės strategiją, Parlamentas ir Taryba 2024 m. birželio mėn. priėmė Gamtos atkūrimo reglamentą (Reglamentas (ES) 2024/1991), kuriuo siekiama „atkurti pažeistas ekosistemas ir grąžinti gamtą į visą Europą – nuo žemės ūkio paskirties žemės ir jūrų iki miškų ir miesto aplinkos“. Tikslas – iki 2030 m. atkurti bent 20 proc. ES sausumos ir 20 proc. jūrų teritorijų, o iki 2050 m. – visas ekosistemas, kurias reikia atkurti. Pagal tą teisės aktą, įsigaliojusį 2024 m. rugpjūčio mėn., iš valstybių narių būtų reikalaujama parengti nacionalinius atkūrimo planus, kuriais būtų siekiama atitinkamų tikslų, kartu sudarant sąlygas išlaikyti lankstumą, kad jos galėtų atsižvelgti į nacionalines aplinkybes.

Nepaisant šios tvirtos reglamentavimo sistemos, Europos aplinkos agentūros (EAA) 2025 m. Europos aplinkos ataskaitoje buvo nustatyta, kad biologinė įvairovė Europoje mažėja ir kad 2025 m. „sausumos, gėlo vandens ir jūrų biologinės įvairovės būklė yra prasta“. Tik 27,5 proc. rūšių ir 14,7 proc. buveinių apsaugos būklė yra laikoma „gera“. Nors tikimasi, kad per ateinančius 10–15 metų padėtis pagerės, EAA išreiškė didelį

susirūpinimą dėl ES ekosistemų ateities ir paragino valstybes nares „visapusiškai ir veiksmingai įgyvendinti aplinkos teisės aktus“ ir pašalinti įgyvendinimo spragas.

B. Laukinės faunos ir floros išteklių naudojimas bei prekyba jais

Pagal CITES konvenciją tarptautinė prekyba, konkrečiai – gyvų ir negyvų gyvūnų ir augalų (re)eksportas ir importas, reglamentuojama remiantis leidimų ir sertifikatų sistema. Visos valstybės narės yra CITES šalys, o ir pati ES yra CITES šalis nuo 2015 m. Reglamentu dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos (Reglamentas (EB) Nr. 338/97), paskutinį kartą iš dalies pakeistu 2023 m., į ES teisę įtraukti CITES konvencijos tikslai, principai ir nuostatos. Įgyvendinimo reglamentu nustatomos importo taisyklės: Įgyvendinimo reglamentu (ES) 2025/6 draudžiama į ES įvežti tam tikrų laukinės faunos ir floros rūšių egzempliorius.

Be to, Direktyvoje dėl nusikaltimų aplinkai (Direktyva (ES) 2024/1203) reikalaujama, kad valstybės narės kriminalizuotų prekybą Reglamento dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos A, B ir C prieduose nurodytomis rūšimis ir jų importą.

C. Invazinės svetimos rūšys

Invazinė svetima rūšis (ISR) – tai bet kuri rūšis, introdukuota už geografinės teritorijos, kurioje ji natūraliai aptinkama, ribų, ir kuri kelia grėsmę biologinei įvairovei ar susijusioms ekosistemoms arba joms daro poveikį. Griežtesnė ISR kontrolė yra ES biologinės įvairovės strategijos iki 2030 m. dalis. Žala, kurią kasmet sukelia ISR, ES kainuoja milijardus eurų, dėl jos kenčia ne tik ekosistemos, bet ir kultūriniai augalai bei gyvuliai, sutrikdoma vietos ekologija ir daroma neigiama įtaka žmonių sveikatai.

Invazinių svetimų rūšių reglamento (Reglamentas (ES) Nr. 1143/2014) tikslas – imtis prevencijos, ankstyvojo įspėjimo ir greito reagavimo priemonių ir apsaugoti vietos biologinę įvairovę ir sumažinti bei sušvelninti tokių rūšių poveikį žmonių sveikatai ir ekonomikai. Jame pateikiamas ES susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių, dėl kurių valstybės narės turi imtis būtinų prevencijos, valdymo ir naikinimo priemonių, sąrašas.

Be to, Direktyvoje dėl nusikaltimų aplinkai reikalaujama, kad valstybės narės kriminalizuotų invazinių svetimų rūšių ekonominį eksploatavimą arba platinimą, kai tai pažeidžia Invazinių svetimų rūšių reglamente nustatytus apribojimus.

D. Galimybė naudotis genetiniais ištekliais ir pasidalijimas nauda

Reglamentas dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir naudos pasidalijimo (Reglamentas (ES) Nr. 511/2014) buvo priimtas siekiant įgyvendinti Nagojos protokolą dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir naudos pasidalijimo. Pagal šį reglamentą genetiniai ištekliai ir su tokiais ištekliais siejamos tradicinės žinios gali būti perduodami ir naudojami tik naudotojų (įmonių, privačių rinkėjų ir institucijų) ir kilmės šalies valdžios institucijų abipusiškai sutartomis sąlygomis.

E. Žemės naudojimas, žemės naudojimo keitimas ir miškininkystė:

Žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) sektorius apima pasėlių, gyvenviečių, pievų, miškų ir šlapynių valdymą, taip pat jų naudojimo keitimą (pvz., naikinant miškus ar nusausinant durpynus). Nors šis sektorius išmeta šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD), jis taip pat gali absorbuoti CO_2 iš atmosferos.

Iki 2020 m. valstybės narės pagal Kioto protokolą buvo įpareigotos užtikrinti, kad naudojant žemę išmetamas ŠESD kiekis būtų kompensuojamas absorbuojant tokį patį CO_2 kiekį. ES šią vadinamąją debeto nebuvimo taisyklę 2021–2030 m. laikotarpiui įtvirtino LULUCF reglamente (Reglamentas (ES) 2018/841). 2023 m. kovo mėn. šis reglamentas buvo iš dalies pakeistas siekiant nustatyti naują 2030 m. tikslą, atitinkantį Europos žaliąjį kursą. Tikslas visų pirma yra padidinti ES anglies dioksido absorbentų kiekį 15 proc., t. y. iš atmosferos papildomai pašalinti 310 mln. tonų CO_2 ekvivalento.

Be to, Dirvožemio stebėsenos teisės aktu (Direktyva (ES) 2025/2360) nustatoma bendra dirvožemio būklės, dirvožemio atsparumo ir užterštų teritorijų valdymo stebėsenos ir vertinimo sistema. Laikantis ES dirvožemio strategijos, šiuo aktu siekiama prisidėti prie neprivalomų tikslų iki 2050 m. užtikrinti gerą dirvožemio būklę visoje ES ir iki 2030 m. užtikrinti, kad nebūtų didinamas bendras užimtos žemės plotas. Direktyva įsigaliojo 2025 m., o valstybės narės turi ją perkelti į nacionalinę teisę iki 2028 m.

Nepaisant šių pastangų, EAA 2025 m. Europos aplinkos ataskaitoje vertinama, kad 2005–2023 m. žemės užėmimas padidėjo 14 proc. Tuo pat metu miško žemės plotas padidėjo 4 proc., šlapynių – 1 proc., o pasėlių ir pievų plotas sumažėjo (atitinkamai –5 proc. ir –1 proc.). Kadangi manoma, kad žemės naudojimo paklausa ateityje didės, EAA rekomenduoja išnagrinėti daugiafunkcio žemės naudojimo sprendimus, kad būtų išvengta galimų konfliktų, tačiau pažymi, kad mažai tikėtina, jog bus įgyvendintas ES tikslas pasiekti, kad iki 2050 m. bendras užimtos žemės plotas būtų nebedidinamas.

F. Miškai ir miškų naikinimas

ES yra beveik 182 mln. hektarų miškų ir miškais apaugusios žemės, kurie užima 43 proc. jos sausumos teritorijos (beveik 30 proc. tinklo „Natura 2000“ paviršiaus ploto), todėl esama kelių ES priemonių, kuriomis siekiama apsaugoti miškus.

Medienos reglamente (Reglamentas (ES) Nr. 995/2010) nustatytos medienos ir medienos produktų pateikimo ES rinkai sąlygos ir juo uždraudžiama parduoti neteisėtai paruoštą medieną.

Reglamentu dėl produktų, pagamintų nenaikinant miškų (Reglamentas (ES) 2023/1115), siekiama sumažinti ES poveikį pasauliniam miškų naikinimui ir alinimui, išmetamam ŠESD kiekiui ir biologinės įvairovės nykimui. Juo užtikrinama, kad tam tikri produktai būtų pateikiami ES rinkai arba eksportuojami tik tuo atveju, jei jie pagaminti nenaikinant miškų, laikantis atitinkamų gamybos šalies teisės aktų ir dėl jų pateiktas išsamaus patikrinimo pareiškimas. Paskutinį kartą reglamentas buvo iš dalies pakeistas 2025 m., siekiant įtraukti supaprastintą tvarką labai mažiems ir mažiems veiklos vykdytojams ir sumažinti galutinės grandies veiklos vykdytojams tenkančią naštą, be kita ko, atidedant jo įsigaliojimą iki 2026 m. gruodžio 30 d.

G. Finansinės priemonės

Laikydamasi 2020 m. tarpinstitucinio susitarimo biudžeto klausimais, ES siekia biologinei įvairovei išleisti 7,5 proc. savo 2024 m. biudžeto ir 10 proc. savo 2026–2027 m. biudžeto. Tai iš viso sudaro 112,7 mlrd. EUR.

Nuo 1992 m. aplinkai skirta ES finansavimo priemonė yra Aplinkos ir klimato politikos programa (LIFE). Dabartiniam programos LIFE etapui, apimančiam 2021–2027 m.

laikotarpį, skirtas 2,143 mlrd. EUR biudžetas gamtos ir biologinės įvairovės projektams, t. y. tinklui „Natura 2000“, remti.

Kitomis ES biudžeto programomis ir priemonėmis remiama biologinė įvairovė. Visų pirma, 57 proc. visų su biologine įvairove susijusių išlaidų tenka bendrai žemės ūkio politikai, daugiausia per jos II ramstį (Europos kaimo plėtros fondas). Kiti svarbūs biologinės įvairovės išlaidų šaltiniai yra Europos regioninės plėtros fondas ir Sanglaudos fondas (apie 14 proc. visų išlaidų) ir laikinasis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo fondas (apie 10 proc.).

2025 m. liepos mėn. Komisija pateikė pasiūlymus dėl kito ilgalaikio ES išlaidų plano, apimančio 2028–2034 m. laikotarpį. Į pasiūlymus įtrauktas ne konkretus biologinei įvairovei skirtas išlaidų tikslas, o platesnis 35 proc. klimato ir aplinkos užduočių tikslas. Komisija taip pat pasiūlė nutraukti programą LIFE ir vietoj to teikti paramą aplinkos projektams pagal nacionalinius ir regioninius partnerystės planus, taip pat per naują Europos konkurencingumo fondą.

EUROPOS PARLAMENTO VAIDMUO

Parlamentas jau seniai remia ES biologinės įvairovės apsaugos ir kovos su klimato kaita politiką.

— 2010 m. rugsėjo mėn. Parlamentas, atsižvelgdamas į tikslą po 2010 m., priėmė rezoliuciją dėl ES teisės aktų, pagal kuriuos siekiama išsaugoti biologinę įvairovę, įgyvendinimo. Jis išreiškė gilų susirūpinimą dėl to, kad tarptautinės politinės darbotvarkės lygmeniu stokojama suvokimo, jog biologinės įvairovės nykimo sustabdymas – ypač skubus klausimas, ir paragino gerinti biologinės įvairovės valdymą palaikant tiek vidaus, tiek išorės santykius.

— 2015 m. spalio mėn. Parlamento rezoliucijoje „Siekiant naujo tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos Paryžiuje“ raginama priimti Paryžiaus susitarimą, primenama, kad dėl klimato kaitos spartėja biologinės įvairovės nykimas, ir pažymima, kad žemės naudojimas „turi didelį ekonomiškai efektyvų potencialą švelninti klimato kaitą ir didinti atsparumą“.

— 2016 m. lapkričio mėn. Parlamentas priėmė rezoliuciją dėl ES veiksmų plano siekiant sustabdyti neteisėtą prekybą laukiniais augalais ir gyvūnais, ja siekiama kovoti su šios srities organizuotu destruktyviu nusikalstamumu, nes jis kelia grėsmę biologinei įvairovei ir dėl jo ties išnykimo riba atsidūrė daug augalų ir gyvūnų rūšių. Be to, jame pabrėžiama kilmės šalių, tranzito šalių ir paskirties šalių bendradarbiavimo pasauliniu mastu svarba.

— 2020 m. spalio mėn. Parlamento rezoliucijoje Komisijai pateiktos rekomendacijomis dėl ES teisinės sistemos, skirtos ES sukeliamam pasauliniam miškų naikinimui sustabdyti ir pradėti juos atkurti. Todėl 2021 m. lapkričio mėn. Komisija pateikė pasiūlymą dėl reglamento dėl produktų, nesusijusių su miškų naikinimu.

— 2021 m. birželio mėn. Parlamentas priėmė rezoliuciją „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“, kurioje reikalaujama, kad 30 proc. ES sausumos ir jūros teritorijų būtų saugomos, nustatyti privalomi miestų biologinės įvairovės tikslai, pavyzdžiui, žalieji stogai naujuose pastatuose,

ir raginama imtis skubių veiksmų siekiant sustabdyti bičių ir kitų apdulkintojų populiacijos mažėjimą (Komisija į tai atsižvelgė 2023 m. sausio mėn.).

— 2022 m. Parlamentas savo iniciatyva priėmė rezoliuciją, kuria siekiama apsaugoti ir didinti miškų ir ekosistemų atsparumą, ir kurioje ragino didinti miškų struktūrinę, funkcinę ir sudėties įvairovę ir primygtinai reikalavo, kad monokultūros nebūtų remiamos ES lėšomis.

— 2022 m. Parlamentas pradėjo teisėkūros iniciatyvos procedūrą dėl Sutarčių keitimo, ragindamas nustatyti išimtinę ES kompetenciją aplinkos, biologinės įvairovės ir derybų dėl klimato kaitos srityse.

— 2023 m. lapkričio mėn. Parlamentas priėmė rezoliuciją dėl persvarstytos iniciatyvos dėl apdulkintojų, kurioje pabrėžiamas poreikis panaikinti pagrindinių ES sektorių politikos, kuria siekiama spręsti apdulkintojų populiacijos mažėjimo problemą, spragas. Jis paragino atitinkamose ES politikos srityse imtis apdulkintojų apsaugos priemonių ir ne vėliau kaip 2027 m. uždrausti importuoti žemės ūkio produktus, pagamintus naudojant ES uždraustus pesticidus.

— Galiausiai Parlamentas labai domisi pasauliniu lygmeniu vykstančiomis derybomis dėl biologinės įvairovės; ji nusiuntė narių delegaciją į Biologinės įvairovės konvencijos COP15 ir COP16 susitikimus.

Šią faktų suvestinę parengė Transformacijos, naujovių ir sveikatos teminis skyrius. Daugiau informacijos šia tema pateikiama Aplinkos, klimato ir maisto saugos komiteto interneto svetainėje.

Axel GRISLIN
04/2026